

Kedoshim

קְדוּשִׁים

ראשון

Adonoy spoke to Moshe, saying:

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר

וּמִלִּיל יְיָ עִם מִשְׁחָה לְמִימָר

Speak to the entire congregation [of]
Bnei Yisroel and say to them: You shall
be holy, for I, Adonoy, your God, am
holy.

2 דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֵדֻת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים

תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

מִלִּיל עִם כָּל כְּנֻשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימָר לְהוֹן קְדִישִׁין
תִּהְיוֹן אֲרִי קְדִישׁ אָנָּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

Rashi

דבר אל כל עדת בני ישראל. מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה (ויק"ר כד, ה):
קדושים תהיו. הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה (ויק"ר שם ו),
אֲשֶׁה זֶנְה וְחָלְלָה וגו' (ויקרא כא, ז), אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם. (ת"כ פרשתא א, א) וְלֹא יִחַלֵּל זֶרְעוֹ אֲנִי ה' מְקַדְּשׁוֹ (שם פסוק טו).
קְדוּשִׁים יִהְיוּ (שם פסוק ו), אֲשֶׁה זֶנְה וְחָלְלָה וגו' (שם פסוק ז):

A man—you shall fear his mother and
father and keep My Sabbaths, I am
Adonoy, your God.

3 אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתִי תִשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם:

גִּבְר מִן אִמָּה וּמִן אָבוּהִי תִהְיוֹן דְּחָלִין וְיִת יוֹמֵי שַׁבָּתָא
דִּילִי תִטְרוֹן אָנָּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

Rashi

איש אמו ואביו תיראו. כל אחד מכם תיראו אביו ואמו, זהו פשוטו. ומדרשו (ת"כ שם ג — קידושין ל:): אין לי אלא איש,
אשה מגין, כשהוא אומר תיראו הרי כאן שנים, א"כ למה נאמר איש, שהאיש סיפק בידו לעשות, אבל אשה רשות אחרים
עליה:

אמו ואביו תיראו. כאן הקדים אִם לאב, לפי שגלוי לפניו שהבן ירא את אביו יותר מאמו, ובכבוד הקדים אב לאם, לפי שגלוי לפניו שהבן מכבד את אמו יותר מאביו, מפני שמשדלתו בדברים (קידושין לא.):
 ואת שבתתי תשמרו. סמך שמירת שבת למורא אב, לומר אף על פי שהזהרתך על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת, אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצות (ב"מ לב):
 אני ה' אלהיכם. אתה ואביך חייבים בכבודי (יבמות ה:), לפיכך לא תשמע לו לבטל את דברי (ב"מ לב). איזהו מורא, לא ישב במקומו, ולא ידבר במקומו, ולא יסתור את דבריו. ואיזהו כבוד, מאכיל ומשקה, מלביש ומנעיל, מכניס ומוציא (קידושין לא:):

Do not turn to the idols and do not
 make molten gods for yourselves, I am
 Adonoy, your God.

4 אֶל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִים^{idol} וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

לֹא תִתְּפֹנּוּ בְּתֵר טַעֲוֹן וְדַחְלוֹ דְּמִתְכָּא לֹא תַעֲבֹדוּן לְכוֹן
 אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶן

Rashi

אל תפנו אל האלילים. לעבדם. (ת"כ שם י) אלילים לשון אֵל, כלא הוא חשוב:
 ואלהי מסכה. תחילתן אלילים הם, ואם אתה פונה אחריהם סופך לעשותן אלהות:
 לא תעשו לכם. לא תעשו לאחרים, ולא אחריכם. ואם תאמר לא תעשו לעצמכם אבל אחריכם עושין לכם, הרי כבר נאמר
 לא יִהְיֶה לָךְ (שמות כ, ג), לא שלך ולא של אחרים:

When you slaughter a peace-offering to
 Adonoy, you shall slaughter it to be
 acceptable for you.

5 וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבֶחַ שְׁלָמִים לַיהוָה לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְבְּחֶהוּ:

וְאֲרִי תִכְסֹּן נֶכְסֵי קוֹדֶשֶׁיךָ קָדֵם יְיָ לְרִעְוָא לְכוֹן
 תִּכְסֶּנָּה

Rashi

וכי תזבחו וגו'. לא נאמרה פרשה זו, אלא ללמד, שלא תהא זביחתן אלא על מנת להאכל בתוך הזמן הזה, שאם לקבוע להם
 זמן אכילה, הרי כבר נאמר וְאֵם גִּדְרֵי אוֹ גִּדְּכָה זֶבֶחַ קָרְבָּנוֹ וגו' (ויקרא ז, טז):
 לרצונכם תזבחו. תחלת זביחתו תהא על מנת נחת רוח שיהא לכם לרצון, שאם תחשבו עליו מחשבת פסול לא ירצה עליכם
 לפני:
 לרצונכם. אנפיי"צימנטו, זהו לפי פשוטו. ורבותינו למדו (חולין יג:): מכאן למתעסק בקדשים שפסול, שצריך שיתכוין לשחוט:

On the day that it is slaughtered it may be eaten and on the next day. Whatever is left over by the third day shall be burned in fire.

6 בַּיּוֹם זִבְחֲכֶם יֹאכַל וּמִמָּחָרָת וְהַנּוֹתָר עַד-יְשִׁישִׁי ^{the next day} בָּאֵשׁ יִשָּׂרֶף:

בַּיּוֹמָא דִּיתְנַכֵּס יִתְאַכַּל וּבַיּוֹמָא דְבִתְרוּהִי וְדֹאשְׁתָּאָר עַד יוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוֹרָא יִתּוּקֵד

Rashi

ביום זבחכם יאכל. כשתזבחוהו, תשחטוהו על מנת זמן זה שקבעתי לכם כבר:

And if it should be eaten at all on the third day it is an abomination, it will not be favorably accepted.

7 וְאִם הָאָכַל יֹאכַל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי ^{defiled} פְּגוּל הוּא לֹא יִרְצָה:

וְאִם אֶתְאַכְלָא יִתְאַכַּל בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה מְרַחֵק הוּא לֹא יְהִי לְרַעְוָא

Rashi

ואם האכל יאכל וגו'. אם אינו ענין לחוץ, לזמנו, שהרי כבר נאמר וְאִם הָאָכַל יֹאכַל מִבֶּשֶׂר זֶבַח שְׁלָמִיו וגו' (ויקרא שם, יח), תנהו ענין לחוץ למקומו, יכול יהיו חייבין כרת על אכילתו, תלמוד לומר וְהִנָּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָה תִּשָּׂא (שם), ממנו ולא מחבירו, יצא הנשחט במחשבת חוץ למקומו (זבחים כט.): פגול. מתועב, כמו ומִרְק פְּגוּלִים כָּלִיהֶם (ישעי' סה, ד):

Whoever eats from it shall bear his iniquity, for the sacred [things] of Adonoy he has defiled. That [persons] soul shall be cut off from its people.

8 וְאֹכְלֵי עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי-אֶת-קֹדֶשׁ יְהוָה חָלַל וְנִכְרְתָה הִנָּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמֶּיהָ:

וְדִיכְלִינָה חוּבָה יִקְבֹּל אָרִי יֵת קוּדְשָׁא דִּי אֲחֵל וְיִשְׁתַּיְצִי אֲנָשָׁא הַהוּא מֵעַמָּה

Rashi

ואכליו עונו ישא. בנותר גמור הכתוב מדבר ואינו ענוש כרת על הנשחט חוץ למקומו, שכבר מיעטו הכתוב, וזהו בנותר גמור מדבר (זבחים כח:), ובמסכת כריתות (ה). למדוהו מגזרה שוה:

When you will reap the harvest of your land, you shall not completely reap a corner of your field, and the gleanings of your harvest you shall not gather.

וּבְקַצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אֲרֻצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֶךָ
וְחִקְלְךָ לְמַחְצֵד וּלְקַטָּא דְחֻצְדֶּךָ לֹא תִלְקֹט

9 to dock off
וּבְקַצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אֲרֻצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֶךָ
לְקַצֵּר וּלְקַט קְצִירְךָ לֹא תִלְקֹט : properly the gleanings

Rashi

לא תכלה פאת שדך. שיניח פאה בסוף שדהו (ת"כ פרק א, ט):

ולקט קצירך. שפלים הנושרים בשעת קצירה אחת או שנים, אבל שלש אינן לקט (פאה פ"ו, מ"ה):

You shall not glean your vineyard, and the fallen grapes of your vineyard, you shall not gather. For the poor and the proselyte you shall leave them, I am Adonoy, your God.

וְכַרְמְךָ לֹא תַעֲלֵל וְנִתְרָא דְכַרְמְךָ לֹא תִלְקֹט לְעֲנִי
וּלְגֵיּוּרֵי תִשְׁבּוֹק יִתְהוֹן אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶיכֶם

10 a stray or single berry to effect thoroughly
וְכַרְמְךָ לֹא תַעֲלֵל וְנִתְרָא דְכַרְמְךָ לֹא תִלְקֹט

לְעֲנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֲתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Rashi

לא תעולל. לא תטול עוללות שבה והן ניכרות. איזהו עוללות, כל שאין לה לא כתרף ולא נטף (פאה פ"ו, מ"ד):

ופרט כרמך. גרגרי ענבים הנושרים בשעת בצירה:

אני ה' אלהיכם. דיין להפרע, ואיני גובה מכם אלא נפשות, שנאמר אל תגזל דל וגו', כי ה' יריב ריבם וגו' (משלי כב, כב) —

(כג):

You shall not steal. You shall not deny [a rightful claim] and each one of you shall not lie to each other.

לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא תִכְדְּבוּ וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ

11 colleague to be untrue
לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא תִכְדְּבוּ וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ

:

Rashi

לא תגנבו. אזהרה לגנוב ממון, אבל לא תגנוב שבעשרת הדברות אזהרה לגנוב נפשות, דבר הלמד מענינו, דבר שחייבין עליו מיתת ב"ד (סנהדרין פו.):

ולא תכחשו. לפי שנאמר וְכַחַשׁ בֶּה (ויקרא ה, כב), משלם קרן וחומש, למדנו עונש, אזהרה מנין, תלמוד לומר ולא תכחשו:

ולא תשקרו. לפי שנאמר וְנִשְׁבַּע עַל שְׁקָר (שם), ישלם קרן וחומש, למדנו עונש, אזהרה מנין, תלמוד לומר ולא תשקרו: לא תגבבו ולא תכחשו ולא תשקרו ולא תשבועו. אם גנבת סופך לכחש סופך לשקר סופך להשבע לשקר:

You shall not swear falsely by My Name
profaning the Name of your God, I am
Adonoy.

12 וְלֹא־תִשְׁבַּעוּ בִשְׁמִי לְשָׁקֵר וְחִלַּלְתָּ אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי

יְהוָה:

וְלֹא תִשְׁבַּעוּ בִשְׁמִי לְשָׁקֵרָא וְחִלַּל יֵת שְׁמָא דְאֱלֹהֵךָ
אֲנָא יי

Rashi

ולא תשבועו בשמי. למה נאמר, לפי שנאמר לא תשא את שם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁוָא (שמות כ, ז), יכול לא יהא חייב אלא על שם המיוחד, מנין לרבות כל הכנויין, ת"ל ולא תשבועו בשמי לשקר, כל שם שיש לי:

You shall not withhold the wages of
your fellow [Jew] and you shall not rob.
It shall not remain overnight, the wages
of a day-laborer, keeping it in your
possession until morning.

13 לֹא־ תַעֲשֶׂק אֶת־רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תִלְוִין
to pluck off to press upon
לֹא־ תַעֲשֶׂק אֶת־רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תִלְוִין
hired worker deed
שְׂכִיר אֶתָּךְ עַד־בֹּקֶר:

לֹא תַעֲשֹׂק יֵת חֲבֵרְךָ וְלֹא תִאָּנֵס לֹא תְבִית אֲגָרָא
דְּאֲגִירָא לְוֹתָךְ עַד צִפְרָא

Rashi

לא תעשק. זה הכובש שכר שכיר (ת"כ פרשתא ב):

לא תלין. לשון נקבה, מוסב על הפעולה:

עד בקר. בשכיר יום הכתוב מדבר, שיציאתו מששקעה חמה, לפיכך זמן גבוי שכרו כל הלילה, ובמקום אחר הוא אומר וְלֹא תָבֹא עָלָיו הַשֹּׁמֶשׁ (דברים כד, טו), מדבר בשכיר לילה (בבא מציעא ק:), שהשלמת פעולתו משיעלה עמוד השחר, לפיכך זמן גבוי שכרו כל היום, לפי שנתנה תורה זמן לבעל הבית עונה, לבקש מעות:

You shall not curse a deaf person and
before a blind person you shall not
place a stumbling-block; you shall fear
your God, I am Adonoy.

14 לֹא־תִקְלָל חֵרֶשׁ וְלִפְנֵי עֵוֶר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל וְיִירָאָה

מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:

לֹא תִלְוִיט דְּלֹא שְׁמַע וְקִדְם דְּלֹא חֲזִי לֹא תִשִּׁים תְּקֵלָא
וְתִדְחַל מֵאֱלֹהֵךָ אֲנָא יי

לא תקלל חרש. אין לי אלא חרש, מנין לרבות כל אדם, תלמוד לומר בְּעֶמְקָהּ לֹא תֹאֵר (שמות כב, כז), אם כן למה נאמר חרש, מה חרש מיוחד שהוא בחיים אף כל שהוא בחיים, יצא המת שאינו בחיים (ת"כ שם יג):
ולפני עור לא תתן מכשול. לפני הסומא בדבר לא תתן עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר מכור שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה הימנו (שם יד):
ויראת מאלהיך. לפי שהדבר הזה אינו מסור לבריות לידע אם דעתו של זה לטובה או לרעה, ויכול להשמיט ולומר לטובה נתכוונתי, לפיכך נאמר בו ויראת מאלהיך, המכיר מחשבותיך. וכן כל דבר המסור ללבו של אדם העושהו, ואין שאר הבריות מכירות בו, נאמר בו ויראת מאלהיך:

שני

You shall not commit injustice in judgement, you shall not favor a poor man and you shall not show honor to a powerful man. With righteousness shall you judge your fellow [Jew].

15 לֹא־תַעֲשֶׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא פָנֶי־דָל וְלֹא תִהְדָּר

colleague

פָּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתְךָ :

לֹא תַעֲבֹדוּן שֹׁקֵר בְּדִינָא לֹא תִסֵּב אִפִּי מִסִּפְּנָא וְלֹא
תִהְדָּר אִפִּי רַבָּא בְּקוֹשְׁטָא תְּדִינָה לְחִבְרָךְ

לא תעשו עול במשפט. מלמד שהדיין המקלל את הדין קרוי עול, שנאוי, ומשוקץ, חרם, ותועבה. שהעול קרוי תועבה, שנאמר כִּי תוֹעֲבַת ה' וגו' כל עֲשֵׂה עוֹל (דברים כה, טז), והתועבה קרויה שקץ וחרם, שנאמר וְלֹא תָבִיא תוֹעֲבָה אֶל בֵּיתְךָ וְהָיִיתָ חֶרֶם כָּמֹהוּ שִׁקְץ תִּשְׁקָצְנוּ וגו' (שם ז, כו):
לא תשא פני דל. שלא תאמר עני הוא זה והעשיר חייב לפרנסו אזכנו בדין ונמצא מתפרנס בנקיות (ת"כ פרק ד, ב):
ולא תהדר פני גדול. שלא תאמר עשיר הוא זה, בן גדולים הוא זה, היאך אביישנו ואראה בבושתו, עונש יש בדבר, לכך נאמר, ולא תהדר פני גדול:
בצדק תשפוט עמיתך. כמשמעו. דבר אחר הווי דן את חבירך לכף זכות:

Do not be a tale-bearer among your people. You shall not stand idly by [when] the blood (life) of your fellow [is in danger]. I am Adonoy.

16 לֹא־תִהְיֶה רִכִּיל גossip בְּעַמִּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל־דָּם רֵעֶךָ אָנֹכִי יְהוָה:

לֹא תִיכּוֹל קוֹרְצִין בְּעַמֶּךָ לֹא תִקּוּם עַל דָּמָא דְחִבְרֶךָ
אָנֹכִי

Rashi

לא תלך רכיל. אני אומר על שם שכל משלחי מדנים ומספרי לשון הרע הולכים בבתי רעיהם לרגל מה יראו רע או מה ישמעו רע לספר בשוק, נקראים הולכי רכיל, הולכי רגילה, אשפיי"מנט בלע"ז. וראיה לדברי שלא מצינו רכילות שאין כתוב בלשון הליכה. לא תלך רכיל, הלכי רכיל נחשבת וברזל (ירמיה ו, כח), ושאר לשון הרע אין כתוב בו הליכה, מלשני בסתר רעהו (תהלים קא, ה), לשון רמיה (שם קכ, ב), לשון מדברת גדלות (שם יב, ד), לכך אני אומר, שהלשון הולך ומרגל, שהכ"ף נחלפת בגימ"ל, שכל האותיות שמוצאיהם ממקום אחד מתחלפות זו בזו, ב"ת בפ"א, וגימ"ל בכ"ף וקו"ף, ונו"ן בלמ"ד, וזי"ן בצד"י, וכן ורגל בעבדך (שמואל ב יט, כח), רגל במרמה לאמר עלי רעה, וכן לא רגל על לשנו (תהלים טו, ג), וכן רוכל הסוחר ומרגל אחר כל סחורה, וכל המוכר בשמים להתקשט בהם הנשים, על שם שמתחזר תמיד בעירות נקרא רוכל, לשון רוגל. ותרגומו לא תיכול קורצין, כמו ואכלו קרציהון די יהודאי (דניאל ג, ח), אכל בהו קורצא פי מלכא (ברכות נח.). נראה בעיני שהיה משפטם לאכול בבית המקבל דבריהם שום הלעטה, והוא גמר חזוק שדבריו מקויימים ומעמידם על האמת, ואותה הלעטה נקראת אכילת קורצין, לשון קרץ בעיניו (משלי ו, יג), שכן דרך כל הולכי רכיל לקרוץ בעיניהם ולרמוז דברי רכילותן שלא יבינו שאר השומעים:

לא תעמוד על דם רעך. לראות במיתתו, ואתה יכול להצילו, כגון טובע בנהר, וחיה או לסטים באים עליו (ת"כ פרק ד, ח — סנהדרין עג.):

אני ה'. נאמן לשלם שכר, ונאמן להפרע:

You shall not hate your brother in your heart; You shall certainly rebuke your friend; [but] you shall not bear a sin on his account.

17 לֹא־תִשְׁנֵא אֶת־אָחִיךָ בְּלִבְךָ הוֹכַח תּוֹכַח אֶת־עַמִּיתְךָ

וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטָא:

לֹא תִשְׁנֵי יֵת אָחוֹךָ בְּלִבְךָ אוֹכַח תּוֹכַח יֵת חִבְרְךָ וְלֹא תִקַּבֵּל עַל דִּי לֵיה חוֹבָא

Rashi

ולא תשא עליו חטא. לא תלבין את פניו ברבים (ערכין טז):

You shall not take revenge or bear a
grudge against the children of your
people. You shall love your fellow [Jew]
as yourself, I am Adonoy.

18 לֹא־תִקֹּם וְלֹא־תִטַּר אֶת־בְּנֵי עַמְּךָ וְאֶהְבֵּתָ לְרֵעֶךָ
כְּמֹדָךְ אֲנִי יְהוָה:

לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטַּר דְּבָרֵי לְבָנֵי עַמְּךָ וּתְרַחֵם לְחֵבְרֶךָ
כְּמוֹתְךָ אֲנִי יְי

Rashi

לא תקום. אמר לו השאילני מַגֵּלָה, אמר לו לאו, למחר אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו איני משאילך כדרך שלא
השאלתני, זו היא נקימה. ואיוו היא נטירה, אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו לאו, למחר אמר לו השאילני מגלך, אמר לו
הא לך ואיני כמותך שלא השאלתני, זו היא נטירה, שנוטר האיבה בלבו אף על פי שאינו נוקם (יומא כג.):
ואהבת לרעך כמוך. אמר ר' עקיבא זה כלל גדול בתורה (ת"כ שם יב):

Keep My statutes; Do not cross-breed
your animals with different species. Do
not sow your field with a mixture of
different seeds. A garment that contains
shatnez [a forbidden mixture of linen
and wool] you shall not wear.

19 אֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ בְּהִמָּתְךָ לֹא־תִרְבִּיעַ כְּלָאִים
two to squat or
heterogeneity is out flat

שָׂדֶךְ לֹא־תִזְרַע כְּלָאִים וּבִגְד כְּלָאִים שֶׁעֵטְנוֹ לֹא
mixed
fabric of
wool and...

יַעֲלֶה עָלֶיךָ: (פ)

יִתְּ קִיָּמִי תִטְרוּן בְּעִירְךָ לֹא תִרְכַּב עֲרוּבִין חֻקְלֶךָ לֹא
תִזְרַע עֲרוּבִין וּלְבוּשׁ עֲרוּבִין שֶׁעֵטְנוֹ לֹא יִסַּק עָלֶיךָ

Rashi

את חקתי תשמרו. ואלו הן בהמתך לא תרביע כלאים וגו', חקים אלו גזרות מלך שאין טעם לדבר:
ובגד כלאים. למה נאמר, לפי שנאמר לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו (דברים כב, יא), יכול לא ילבש גיזי צמר ואניצי
פשתן, תלמוד לומר בגד, מנין לרבות הלבדים, למוד לומר שעטנז, דבר שהוא שווע טווי ונוז, ואומר אני, נוז לשון דבר הנמלל
ושזור זה עם זה לחברו, מישטי"ר בלע"ז, כמו חז"ן לנאזי דאית ביהון (מועד קטן יב:), שאנו מפרשין לשון כמוש, פלישטר"א,
ולשון שעטנז פירש מנחם, מחברת צמר ופשתים:

If a man lies with a woman in a conjugal manner, and she is a maid-servant designated for a [specific] man and she has certainly not been redeemed, or her freedom was not given to her; there shall be an investigation they shall not be put to death, for her freedom was not given to her.

20 וְאִישׁ כִּי־יִשְׁכַּב אֶת־אִשְׁהָ שְׁכַבְת־זָרַע וְהוּא שִׁפְחָהּ

liberty to pull off
נִחְרַפֶּת לְאִישׁ וְהִפְדָּהּ לֹא נִפְדָּתָהּ אוֹ חֲפָשָׁה לֹא

to spread loose properly
נִתְּנָה לָהּ בְּקָרָת תִּהְיֶה לֹא יוֹמָתוֹ כִּי־לֹא חֲפָשָׁה :

וּגְבֵר אָרִי יִשְׁכּוּב עִם אֶתְתָּא שְׁכַבְת זָרַע וְהִיא

אֶתְתָּא אֶחֱידָא לְגֵבֵר וְאֶתְפָּרְקָא לֹא אֶתְפָּרִיקָת

בְּכִסְפָּא אוֹ חֲרוּתָא לֹא אֶתְיַהֲבֵת לָהּ בְּשִׁטְר בְּקָרָתָא

תִּהְיֶה לֹא יוֹמָתוֹן אָרִי לֹא אֶתְחַרְרֵת

Rashi

נחרפת לאיש. מיועדת ומיוחדת לאיש, ואיני יודע לו דמיון במקרא. ובשפחה כנענית שחציה שפחה וחציה בת חורין המאורסת לעבד עברי שמותר בשפחה הכתוב מדבר (כריתות יא.):

והפדה לא נפדתה. פדויה ואינה פדויה, וסתם פדיון בכסף (ת"כ פרק ה, ג — גיטין לט.):

או חפשה. בשטר:

בקרת תהיה. היא לוקה ולא הוא. יש על בית דין לבקר את הדבר שלא לחייבו מיתה, כי לא חפשה, ואין קידושיה קידושין

גמורין. ורבותינו (כריתות יא.) למדו מכאן שמי שהוא במלקות יהא בקריאה, שהדיינים המלקין קורין על הלוקה, אם לא

תשמר לעצמות וגו' (דברים כח, נח), וְהִפְלֵא ה' אֶת מִפְתָּךְ וגו' (שם נט):

כי לא חפשה. לפיכך אין חייב עליה מיתה, שאין קידושיה קידושין, הא אם חופשה, קידושיה קידושין וחייב מיתה (גיטין מג.):

He shall bring his guilt-offering to Adonoy, to the entrance of the Tent of Meeting, a guilt-offering-ram.

21 וְהָבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל

אֲשָׁם:

וְיִיתִי יְת אֲשָׁמָה קָדָם יי לְתָרַע מִשְׁכֵּן זִמְנָא דְכָר

לְאֲשָׁמָא

The kohein shall atone for him with the guilt-offering-ram before Adonoy for the sin which he committed and he will be forgiven for the sin which he committed.

וַיִּכְפֹּר עָלוֹהִי כִּהְנֵא בְּדָכְרָא דְאַשְׁמָא קָדָם יי על
חֻבֵּתָהּ דִּי חָב וַיִּשְׁתַּבֵּק לָהּ מִחֻבֵּתָהּ דִּי חָב

22 וַיִּכְפֹּר עָלוֹהִי הַכֹּהֵן בְּאַיִל הָאֲשֶׁם לִפְנֵי יְהוָה עַל־חַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מִחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: (פ) ^{to forgive}

Rashi

ונסלח לו מִחַטָּאתוֹ אשר חטא. לרבות את המזיד כשווג (כריתות ט.):

שלישי

When you will enter the land and you will plant any food-bearing tree, you shall regard its fruit as closed off. [For] three years it shall be closed off to you, it shall not be eaten.

וְאֲרִי תַעֲלוֹן לְאַרְעָא וְתַצְבוֹן כָּל אֵלֶן דְּמִיכַל וְתִרְחֶקוֹן
רְחֶקָא יֵת אֲבִיהַ תְּלַת שָׁנִין יְהִי לְכוֹן מְרַחֵק לְאַבְדָּא
לֹא יִתְאַכַּל

23 וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל־עֵץ מֵאֲכָל וְעִרְלָתָם
עִרְלָתוֹ אֶת־פְּרִיּוֹ שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עִרְלִים לֹא
יֵאָכֵל: ^{foreskin}

Rashi

וערלתם ערלתו. ואטמתם אטימתו, יהא אטום ונסתם מליהנות ממנו:

שלש שנים יהיה לכם ערלים. מאימתי מונה לו, משעת נטיעתו (ת"כ פרשתא ג. ג.), יכול אם הצניעו לאחר שלש שנים יהא מותר, תלמוד לומר יהיה, בהוייתו יהא (שם ד):

On the fourth year, all of its fruit shall be holy [upon which to say] praise[s to] Adonoy.

וּבְשָׁנָה רְבִיעִיתָא יְהִי כָּל אֲבִיהַ קֳדָשׁ תּוֹשְׁבָחוֹן קָדָם יי

a
celebration
of...

24 וּבְשָׁנָה הָרְבִיעִית יִהְיֶה כָּל־פְּרִיּוֹ קֳדָשׁ הַלּוּלִים

לִיהוָה:

Rashi

יהיה כל פרי קדש. כמעשר שני (קידושין נד:) שכתוב בו וכל מעשר הארץ וגו' קדש לה' (ויקרא כז, ל), מה מעשר שני אינו נאכל חוץ לחומת ירושלים, אלא בפדיון, אף זה כן. ודבר זה הלולים לה' הוא, שנושאו שם לשבח ולהלל לשמים:

On the fifth year, you may eat its fruit,
so that it will increase its produce for
you, I am Adonoy, your God.

25 ^{fifth} וּבִשְׁנֵה הַחֲמִישִׁתַּ תֹּאכְלוּ אֶת־פְּרִי לְהוֹסִיף לָכֶם

תְּבוֹאֲתוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וּבִשְׁתַּ חֲמִישָׁתָ תִּכְלֹן יְת אֲבִה לְאוֹסְפָא לְכוֹן
עַל־לִתָּה אֲנִי יְי אֱלֹהֵכוֹן

Rashi

להוסיף לכם תבואתו. המצוה הזאת שתשמרו תהיה להוסיף לכם תבואתו, שבשכרה אני מברך לכם פירות הנטיעות, היה ר' עקיבא אומר דברה תורה כנגד יצר הרע, שלא יאמר אדם הרי ארבע שנים אני מצטער בו חנם, לפיכך נאמר להוסיף לכם תבואתו:

אני ה'. אני ה' המבטיח על כן, ונאמן לשמור הבטחתי:

You shall not eat [sacred offerings]
[before] the blood [is sprinkled on the
altar]. You shall not act on the basis of
omens nor act on the basis of
auspicious times.

26 לֹא תֹאכְלוּ עַל־הַדָּם לֹא תִנְחֲשׁוּ וְלֹא תַעֲוִנְנוּ:

לֹא תִכְלֹן עַל דָּמָא לֹא תִנְחֲשׁוֹן וְלֹא תַעֲוִנְנוֹן

Rashi

לא תאכלו על הדם. להרבה פנים נדרש בסנהדרין, (סג.) אזהרה שלא יאכל מבשר קדשים לפני זריקת דמים, ואזהרה לאוכל מבהמת חולין טרם שתצא נפשה, ועוד הרבה:

לא תנחשו. כגון אלו המנחשין בחולדה ובעופות, פתו נפלה מפיו, צבי הפסיקו בדרך (סנהדרין סה:):

לא תעוננו. לשון עונות ושעות, שאומר יום פלוני יפה להתחיל מלאכה, שעה פלונית קשה לצאת (סנהדרין סו.):

to strike
with more
or...

Do not round the corners of [the hair
on] your heads and you shall not
destroy [by shaving] the edges of your
beard.

לֹא תִקְפוּ פֶּאת רֹאשְׁכֶם וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת

זְקִנְךָ:

לֹא תִקְפוּ פֶּאתָ דְרִישְׁכוֹן וְלֹא תִחַבֵּל יֵת פֶּאתָ

זְדִקְנְךָ

Rashi

לא תקיפו פאת ראשכם. זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו (מכות כ:), ונמצא הקף ראשו עגול סביב, שעל אחורי אזניו עקרי שעריו למעלה מצדעיו הרבה:

פאת זקנך. סוף הזקן וגבוליו, והן חמש, שתיים בכל לחי, ולחי למעלה אצל הראש שהוא רחב ויש בו שתי פאות, ואחת למטה בסנטרו מקום חבור שני הלחיים יחד (שם כ:):

Gashes for the dead do not make in
your skin. Do not put tattoo marks on
yourselves, I am Adonoy.

a letter or
other
mark...

an incision

וְשָׂרֵט לִנְפֹשׁ לֹא תִתְּנוּ בְּבָשְׂרְכֶם וּכְתַבְתָּ

tattoo

קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בְּכֶם אֲנִי יְהוָה:

וְחִבּוּל עַל מִית לֹא תִתְּנוּ בְּבִסְרְכוֹן וְרוֹשְׁמִין חֲרִיתִין

לֹא תִתְּנוּ בְּכוֹן אֲנִי יְיָ

Rashi

ושרט לנפש. כן דרכן של אמוריים, להיות משרטין בשרם כשמת להם מת:

וכתבת קעקע. כתב המחוקה ושקוע שאינו נמחק לעולם, שמקעקעו במחט והוא משחיר לעולם (שם כא:):

קעקע. לשון והוקע אותם (במדבר כה, ד), והוקענום (שמואל ב כא, ו), תוחבין עץ בארץ ותולין אותם עליהם, ונמצאו מחוקין ותחובין בקרקע, פורפויינט בלע"ז:

You shall not defile your daughter by
causing her to engage in harlotry lest
the land be turned astray, and the land
be filled with lewdness.

אַל־תִּחַלֵּל אֶת־בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמְלָאָה

a plan

הָאָרֶץ זִמָּה :

לֹא תִחַל יֵת בִּרְתְּךָ לְאַטְעִייתָהּ וְלֹא תִטְעִי אֶרְעָא

וְתִתְּמְלִי אֶרְעָא עֲצַת חֲטָאִין

Rashi

אל תחלל את בתך להזנותה. במוסר בתו פנויה לביאה שלא לשם קידושין (סנהדרין עו.):

ולא תזנה הארץ. אם אתה עושה כן הארץ מזנה את פירותיה לעשותן במקום אחר ולא בארצכם, וכן הוא אומר וימנעו רביבים וגו' (ירמיה ג, ג):

You shall keep My Shabbosos and you shall fear My Sanctuary, I am Adonoy.

30 אֶת־שַׁבָּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ אֲנִי יְהוָה:

יְת יוֹמֵי שַׁבָּא דִּילִי תִטְרוּן וּלְבֵית מִקְדָּשִׁי תִהוֹן דְּחִלִין
אָנָּא יי

Rashi

ומקדשי תיראו. לא יכנס לא במקלו ולא במנעלו ובאפונדתו ובאבק שעל רגליו (יבמות ו:). ואף על פי שאני מזהירכם על המקדש את שבתותי תשמורו, אין בנין בית המקדש דוחה שבת (יבמות ו:).

You shall not turn to mediums nor seek out oracles; do not seek [them] out, so as to defile yourselves through them. I am Adonoy, your God.

31 אֶל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֵבֶל ^{medium} וְאֶל־הַיִּדְעָנִים ^{soothsayer} אֶל־תִּבְקְשׁוּ

לְטַמְּאָה בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

לֹא תִתְּפָנוּן בְּתַר בְּדִין וּדְכוּרֵי לֹא תִתְּבַעֲוּ לְאַסְתָּאבָּא
בְּהוֹן אָנָּא יי אֱלֹהֵכֹן

Rashi

אל תפנו אל האובות. אזהרה לבעל אוב וידעוני (סנהדרין סה.). בעל אוב זה פיתום המדבר משחיו, וידעוני מכניס עצם חיה ששמה ידוע לתוך פיו והעצם מדבר: אל תבקשו. להיות עסוקים במ, שאם תעסקו במ אתם מטמאין לפני ואני מתעב אתכם: אני ה' אלהיכם. דעו את מי אתם מחליפין במי:

In the presence of the elderly you shall rise and you shall respect an elder; you shall have fear of your God, I am Adonoy.

32 מִפְּנֵי ^{old age} שִׁיבָה תִקּוּם וְהִדַּרְתָּ פָנַי זָקֵן וִירָאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ

אֲנִי יְהוָה: (פ)

מִן קָדָם דְּסִבֵּר בְּאוֹרֵיתָא תִקּוּם וְתִהְדֵּר אִפִּי סְבָא
וְתִדְחַל מֵאֱלֹהֶיךָ אָנָּא יי

Rashi

מפני שיבה תקום. יכול זקן אשמאי, תלמוד לומר זקן, אין זקן אלא שקנה חכמה (ת"כ פרק ז. יב — קידושין לב:):
והדרת פני זקן. איזהו הדור, לא יושב במקומו, ולא יסתור את דבריו. יכול יעצים עיניו כמי שלא ראהו, לכך נאמר ויראת
מאלהיך, שהרי דבר זה מסור ללבו של עושהו שאין מכיר בו אלא הוא, וכל דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלהיך (שם):

רביעי

If a proselyte comes to live with you, in
your land, do not cause him anguish.

33 וְכִי־יֵגֵר אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: ^{to rage or be violent}

וְאֲרִי יִתְגִּיר עִמָּךְ גִּיּוֹרָא בְּאַרְעֲכֻן לֹא תוֹנוּן יִתֵּה

Rashi

לא תונו. אונאת דברים, לא תאמר לו אמש היית עובד כוכבים, ועכשיו אתה בא ללמוד תורה שנתנה מפי הגבורה:

As one of your native born he shall be
considered by you, the proselyte who
lives with you, and you shall love him
as yourself, for you were strangers in
the land of Egypt, I am Adonoy, your
God.

34 כְּאֶזְרָח מִכֶּמֶץ יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר | הַגֵּר אִתְּכֶם וְאֶהְבֶּתָּ ^{native}

לֹא כְמוֹת כְּיִגְרִים הֵייתֶם בְּאַרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם:

כִּי־צִיבָא מִנְכֻן יְהִי לְכוֹן גִּיּוֹרָא דִּיתְגִּיר בִּינִיכוֹן וּתְרַחֵם

לֵה כְּוִתָּךְ אֲרִי דִירִין הִוִּיתוֹן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אָנָּא יי

אֱלֹהֵכֻן

Rashi

כי גרים הייתם. מום שבך אל תאמר לחברך:

אני ה' אלהיכם. אלהיך ואלהיו אני:

You shall not commit injustice in
judgement; in [land] measure, in weight
or in volume measure.

35 לֹא־תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׁוּרָה: ^{measure}

לֹא תַעֲבֹדוֹן שִׁקָּר בְּדִין בְּמִשְׁחָתָא בְּמִתְקָלָא וּבְמִכְלָתָא

Rashi

לא תעשו עול במשפט. אם לדין הרי כבר נאמר לא תעשו עול בַּמִּשְׁפֶּט (פסוק טו), ומהו משפט השנוי כאן, היא המדה והמשקל והמשורה. מלמד שהמודד נקרא דיין, שאם שיקר במדה הרי הוא כמקלקל את הדין, וקרוי עול שנאוי ומשוקץ חרם ותועבה, וגורם לחמשה דברים האמורים בדיין, מטמא את הארץ, ומחלל את השם, ומסלק את השכינה, ומפיל את ישראל בחרב, ומגלה אותם מארצם:

במדה. זו מדת הארץ (ב"מ סא: בבא בתרא פט:):

במשקל. כמשמעו:

ובמשורה. היא מדת הלח (והיבש):

Just scales and just weights a just dry
measure (ephah) and a just liquid
measure (hin) you shall have for
yourselves, I am Adonoy, your God
who has taken you out of the land of
Egypt.

a pair of
scales
מֵאֲזֵנֵי צֶדֶק אֲבִי־צֶדֶק אֵיפֹת צֶדֶק וְהֵינּוּ צֶדֶק a hin 36

יְהִיָּה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

מֵאֲזֵנֵי דְקָשׁוּט מִתְקָלֵן דְקָשׁוּט מְכִילֵן דְקָשׁוּט וְהֵינִין
דְקָשׁוּט יְהוֹן לְכוֹן אָנָּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ דִּי אֶפְקִית יִתְכוֹן
מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם

Rashi

אבני צדק. הם המשקולות ששוקלין כנגדן:

איפת. היא מדת היבש:

הין. זו היא מדת הלח:

אשר הוצאתי אתכם. על מנת כן. דבר אחר אני הבחנתי במצרים בין טפה של בכור לטפה שאינה של בכור, ואני הנאמן להפרע ממי שטומן משקלותיו במלח להונות את הבריות שאין מכירים בהם (ב"מ סא:):

You must keep all my statutes and all of
my laws, and do [observe] them. I am
Adonoy.

וְשִׁמְרֶתֶם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם 37

אֲנִי יְהוָה: (פ)

וְתִטְּרוּן יֵת כָּל קִימִי וְיֵת כָּל דִּינִי וְתַעֲבְדוּן יְתְהוֹן אָנָּא יְיָ

חמישי

ויקרא 20

Adonoy spoke to Moshe, saying:

1 וַיֹּדְבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

And to Bnei Yisrael you shall say: that each and every man of Bnei Yisroel and from the proselytes that reside in Israel, who will give any of his children to Molech, [that] he shall surely be put to death; the people of the land shall stone him to death.

2 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וּמִן־הַגֵּר | הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזְרְעוֹ לְמֹלֶךְ מוֹת

to cast
together

יִוָּמָת עִם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ בָּאֲבָן:

וּלְבְנֵי יִשְׂרָאֵל תִּימַר גֵּבֶר גֵּבֶר מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גֵּיּוֹרָא

דִּיתְגִּירוֹן בְּיִשְׂרָאֵל דִּי יִתֵּן מִזְרְעָה לְמוֹלֶךְ אֶתְקַטְלָא

יִתְקַטֵּל עִמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל יִרְגְּמֻהּ בְּאֲבָנָא

Rashi

ואל בני ישראל תאמר. עונשין על האזהרות:

מות יומת. בבית דין, ואם אין כח לבית דין, עם הארץ מסייעין אותן (ת"כ פרשתא ד, ד):

עם הארץ. עם שבגיננו נבראת הארץ, דבר אחר עם שעתידין לירש את הארץ על ידי מצות הללו (שם):

I shall direct My wrath on that man and
I shall cut him off from among his
people, for he gave of his children to
Molech, in order to defile My Sanctuary
and profane My Holy Name.

וְאָנָה אֶתֵּן יְתֵי רוֹגְזִי בְּגִבְרָא הַהוּא וְאֶשְׁיִצִּי יְתֵהּ מִגּוֹ
עֲמָה אֲרֵי מִזְרָעָה יִהְיֶה לְמוֹלֵךְ בְּדִיל לְסַאֲבָא יְתֵהּ
מִקְדָּשִׁי וְלֹאֲחֻלָּא יְתֵהּ שְׁמָא דְקוֹדְשִׁי

3 וְאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פְּנֵי בְּאִישׁ הַהוּא וְהִכַּרְתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב
עַמּוֹ כִּי מִזְרָעוֹ נָתַן לְמֹלֵךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי
וְלִחְלֹל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי:

Rashi

אתן את פני. פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי ועוסק בו (שם יב):
באיש. ולא בצבור, שאין כל הצבור נכרתין:
כי מזרעו נתן למלך. לפי שנאמר מעביר בנו ובתו באש (דברים יח, י), בן בנו ובן בתו מנין, תלמוד לומר כי מזרעו נתן למולך
(ת"כ פרשתא ד, ו), זרע פסול מנין, ת"ל בתו מזרעו למולך (שם ז. — סנהדרין סד):
למען טמא את מקדשי. את כנסת ישראל שהיא מקודשת לי, כלשון ולא יחללו את מקדשי (ויקרא כא, כג):

If the people of the land will hide their
eyes from that person, when he gives of
his children to Molech, and they do not
put him to death.

וְאִם מְכַבְּשׁ יִכְבְּשׁוּן עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל יְתֵהּ עֵינֵיהוֹן מִן
גִּבְרָא הַהוּא בְּדִיָּהּב מִזְרָעָה לְמוֹלֵךְ בְּדִיל דְּלֹא לְקַטְלָא
יְתֵהּ

4 וְאִם הָעָלָם יַעֲלִימוּ עִם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ
הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזְרָעוֹ לְמֹלֵךְ לְבִלְתִּי הָמִית אֹתוֹ:

Rashi

ואם העלם יעלימו. אם העלימו בדבר אחד סוף שיעלימו בדברים הרבה, אם העלימו סנהדרי קטנה סוף שיעלימו סנהדרי
גדולה:

I shall set My wrath against that man and his family; I shall cut him off, along with all those who go astray after him to go astray after Molech, [they will be cut off] from among their people.

וְאִשׁוֹי אֲנִי יֵת רוֹגְזִי בְּגִבְרָא הֵהוּא וּבְסַעְדוֹהִי וְאִשְׁיָצִי
יְתֵה וְיֵת כָּל דְּטַעֲנָן בְּתִירוֹהִי לְמַטְעִי בְּתֵר מוֹלֶךְ מִגּוֹ
עֲמֵהוּן

5 וְשִׁמְתִּי אֲנִי אֶת־פְּנֵי בְּאִישׁ הֵהוּא וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי

אֹתוֹ וְאֶת | כָּל־הַזֵּנִים אַחֲרָיו לְזִנוּת אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִקְרֵב

עַמָּם:

Rashi

ובמשפחתו. אמר ר' שמעון וכי משפחה מה חטאה, אלא ללמדך שאין לך משפחה שיש בה מוכס שאין כולם מוכסין, שכולם מחפין עליו (שבועות לט.):

והכרתי אותו. למה נאמר, לפי שנאמר ובמשפחתו, יכול יהיו כל המשפחה בהכרת, תלמוד לומר אותו. אותו בהכרת ולא כל המשפחה בהכרת אלא ביסורין:

לזנות אחרי המלך. לרבות שאר עבודת אלילים שעבדה בכך (ת"כ שם טו), ואפילו אין זו עבודתה (סנהדרין סד):

The person who turns to mediums and oracles to stray after them; I shall direct My wrath against that person and cut him off from among his people.

וְאִנְשׁ דִּי יִתְפְּנִי בְּתֵר בְּדִין וּדְכוּרֵי לְמַטְעִי בְּתִירוֹהוּן
וְאִתְּנָן יֵת רוֹגְזִי בְּאִנְשָׁא הֵהוּא וְאִשְׁיָצִי יְתֵה מִגּוֹ עֲמָה

soothsayer

medium

6 וְהִנָּפֵשׁ אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־ הָאֲבֹת וְאֶל־ הַיִּדְעָנִים

לְזִנוּת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי אֶת־פְּנֵי בִנְפֹשׁ הֵהוּא וְהִכְרַתִּי

אֹתוֹ מִקְרֵב עַמּוֹ:

You shall sanctify yourselves and be holy for I am Adonoy, your God.

וְתִתְקַדְּשׁוּן וְתִהוּן קְדִישִׁין אֲרִי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵכוֹן

7 וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Rashi

והתקדשתם. זו פרישות עבודת אלילים:

שישי

You must keep My statutes and do
[observe] them. I am Adonoy who
sanctifies you.

8 וְשַׁמְרֶתֶם אֶת־חֻקֹּתַי וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה

מְקַדְּשְׁכֶם:

וְתִטְּרוּן יֵת קִימִי וְתַעֲבְדוּן יְתֵהוּן אֲנִי יְיָ מְקַדְּשְׁכֶן

Any man that curses his father or his
mother shall surely be put to death.
[Since] he has cursed his father or
mother, his blood is on him.

9 כִּי־אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יְקַלֵּל אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת יוּמָת

אָבִיו וְאִמּוֹ קַלֵּל דָּמִיו בּוֹ:

אִרִי גִבֵּר גִּבֵּר דִּי יְלוּט יֵת אָבוּהִי וְיֵת אִמֵּה אֶתְקַטְּלָא

יְתַקְטֵל אָבוּהִי וְאִמֵּה לֵט קַטְלָא חֵיב

Rashi

אביו ואמו קלל. לרבות לאחר מיתה (שם פרק ט, ג. — סנהדרין פה:):

דמיו בו. זו סקילה, וכן כל מקום שנאמר דמיו בו, דמיהם בהם, ולמדנו מאוב וידעוני שנאמר בהם באבן ירגמו אותם דמיהם בהם (שם סו.), ופשוטו של מקרא, כמו דמו בראשו (יהושע ב, יט), אין נענש על מיתתו, אלא הוא, שהוא גרם לעצמו שִׁיְהָרֵג:

A man who commits adultery with
another mans wife who commits
adultery with the wife of his fellow
man—they shall surely be put to death
—the adulterer and the adulteress.

to commit
adultery

10 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אִשְׁתּוֹ אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף

אֶת־אִשְׁתּוֹ רַעְהוּ מוֹת־יוּמָת הַנָּאָף וְהַנָּאֶפֶת:

וְגִבֵּר דִּי יְגוּף יֵת אִתּוֹ גִּבֵּר דִּי יְגוּף יֵת אִתּוֹ חֲבֵרָה

אֶתְקַטְּלָא יְתַקְטֵל גִּיפָא וְגִיפָתָא

Rashi

ואיש. פרט לקטן:

אשר ינאף את אשת איש. פרט לאשת קטן (קידושין יט. סנהדרין נב:), למדנו שאין לקטן קידושין, ועל איזו אשת איש חייבתי לך:

אשר ינאף את אשת רעהו. פרט לאשת עובדי גילולים, למדנו שאין קידושין לעובדי גילולים:
מות יומת הנואף והנואפת. כל מיתה האמורה בתורה סתם, אינה אלא חנק:

A man who will lie [conjugally] with
his fathers wife has uncovered his
fathers nakedness; they both shall
surely be put to death, their blood is on
them.

וגבר די ישכוב עם אתת אבוי עריתא דאבוי גלי
אתקטלא יתקטלון תרויהון קטלא חיבין

A man who will lie [conjugally] with
his daughter-in-law; they both shall
surely be put to death they have
committed an act of perversion, their
blood is on them.

וגבר די ישכוב ית פלתי אתקטלא יתקטלון תרויהון
תבלא עבדו קטלא חיבין

11 ואיש אשר ישכב את־אשת אביו ערות אביו גלה

מֹות־יוֹמָתוֹ שְׁנֵיהֶם דְּמֵיהֶם בָּם:

12 ואיש אשר ישכב את־כַּלְתּוֹ מֹות יוֹמָתוֹ שְׁנֵיהֶם תָּבֵל

עָשׂוֹ דְּמֵיהֶם בָּם:

Rashi

תבל עשו. גנאי. לישנא אחרינא מבלבלין זרע האב בזרע הבן:

A man who will lie [conjugally] with
[another] man, in the same manner as
with a woman; they both have
committed an abominable act, they
shall surely be put to death, their blood
is on them.

וגבר די ישכוב ית דכורא משכבי אתתא תועבתא
עבדו תרויהון אתקטלא יתקטלון קטלא חיבין

13 ואיש אשר ישכב את־זָכָר מִשְׁכַּבִּי אִשָּׁה תוֹעֵבָה עָשׂוֹ

שְׁנֵיהֶם מֹות יוֹמָתוֹ דְּמֵיהֶם בָּם:

Rashi

משכבי אשה. מכניס כמכחול בשפופרת (עי' סנהדרין נה.).

A man who marries a woman and her mother; it is lewdness. They shall be burned in fire, he and [one of] them, and there will no longer be such lewdness among you.

וגבר די יסב ית אמתא וית אמה עצת הטאין היא
בנורא יקדון יתה ויתתהן ולא תהי עצת הטאין ביניכון

14 ואיש אשר יקח את־אשה ואת־אמה ^{a plan} זמה הוא
באש ישרפו אתו ואתהן ולא־תהיה זמה בתוכם:

Rashi

ישרפו אתו ואתהן. אי אתה יכול לומר אשתו הראשונה ישרפו, שהרי נשאה בהיתר ולא נאסרה עליו, אלא אשה ואמה הכתובין כאן שתיהן לאיסור, שנשא את חמותו ואמה (סנהדרין עז:). ויש מרבותינו שאומרים (שם) אין כאן אלא חמותו, ומהו אתהן, את אחת מהן, ולשון יוני הוא הן אחת:

A man who lies [conjugally] with an animal shall surely be put to death, and you shall also kill the animal.

וגבר די יתן שכתה בבעירא אתקטלא יתקטל וית
בעירא תקטלון

15 ואיש אשר יתן ^{a lying with} שכתה בבמה מות יומת
ואת־הבמה תהרגו:

Rashi

ואת הבהמה תהרגו. אם אדם חטא בהמה מה חטאה, אלא מפני שבאה לאדם תקלה על ידה, לפיכך אמר הכתוב תסקל. קל וחומר לאדם שידוע להבחין בין טוב לרע וגורם רעה לחבירו לעבור עבירה. כיוצא בדבר אתה אומר אבד תאבדון את כל המקומות (דברים יב, ב), הרי דברים קל וחומר ומה אילנות שאינן רואין ואינן שומעין על שבאת תקלה על ידם אמרה תורה השחת, שרף וכלה, המטה את חבירו מדרך חיים לדרכי מיתה, על אחת כמה וכמה:

A woman who presents herself to an animal causing it to copulate with her; you shall kill the woman and the animal. They shall surely be killed, their blood is on them.

ואמתא די תקרב לכל בעירא למשלט בה ויתקטול ית
אמתא וית בעירא אתקטלא יתקטלון קטלא חבין

16 ואשה אשר תקרב אל־כל־בהמה ^{to squat or lie out flat} לרבעה אתה
והרגת את־האשה ואת־הבהמה מות יומתו דמיהם
בם:

A man who marries his sister, either his fathers daughter or his mothers daughter, and he sees her nakedness and she sees his nakedness; it is a shameful perversion. They shall be cut off before their people he has uncovered the nakedness of his sister, he shall bear [the burden of] his iniquity.

וּגְבֵר דִּי יִסֵּב יֵת אֶחָתָה בֵּת אָבוּהִי אוּ בֵת אִמָּה וַיִּחְזִי
יֵת עֲרִיתָהּ וְהִיא תִּחְזִי יֵת עֲרִיתָהּ קָלָנָא הוּא וַיִּשְׁתִּיצוּן
לְעֵינֵי בְנֵי עַמָּהוֹן עֲרִית אֶחָתָה גְלִי חֻבָּה יִקְבֹּל

Rashi

חסד הוא. לשון ארמי חֲרָפָה (בראשית לד, יד), חסודא. ומדרשו (סנהדרין נח:): אם תאמר קין נשא אחותו, חסד עשה המקום לבנות עולמו ממנו, שנאמר עולם חסד יבנה (תהלים פט, ג):

A man who will lie [conjugally] with a menstruating woman and uncover her nakedness and uncover her source [womb] and she has uncovered the source of her blood; they shall both be cut off from among their people.

וּגְבֵר דִּי יִשְׁכּוּב יֵת אֶתְתָּא סוֹאֲבָתָא וַיִּגְלִי יֵת עֲרִיתָהּ יֵת
קָלָנָה גְלִי וְהִיא תִּגְלִי יֵת סוֹאֲבָתָא דְמָהָא וַיִּשְׁתִּיצוּן
תַּרְוִיהוֹן מִגּוֹ עַמָּהוֹן

Rashi

הערה. גלה, וכן כל לשון ערוה גלוי הוא, והוי"ו יורדת בתיבה לשם דבר, כמו זעוה, מגזרת ולא קם ולא זע (אסתר ה, ט), וכן אחוה מגזרת אח. והערה זו נחלקו בה רבותינו, (יבמות נה:): יש אומרים זו נשיקת שמש, ויש אומרים זו הכנסת עטרה:

17 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־אָחֳתוֹ בֵּת־אָבִיו אוּ בֵת־אִמּוֹ וַרְאָה

אֶת־עֲרוּתָהּ וְהִיא־תִרְאֶה אֶת־עֲרוּתוֹ חֲסֵד הוּא וְנִכְרְתוּ

לְעֵינֵי בְנֵי עַמָּם עֲרוֹת אֶחָתָה גְלָה עוֹנוֹ יִשָּׂא:

18 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכּוּב אֶת־אִשָּׁה דָּוָה ^{sick} וְגִלָּה

אֶת־עֲרוּתָהּ אֶת־מְקֹרָהּ ^{to be bare} הָעֶרְהָ ^{source} וְהִיא גִלָּתָהּ

אֶת־מְקוֹר דַּמְיָהּ וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם:

The nakedness of your mothers sister
and of your fathers sister, you shall not
uncover, for the nakedness of his close
kin he will have bared they shall bear
[the burden of] their iniquity.

וְעֵרִית אֶחָת אִמְךָ וְאֶחָת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה אֶרֶי יֵת
קָרִיבָה גְּלִי חֻבָּהֶן יִקְבְּלוּן

19 וְעֵרֹת אָחוֹת אִמְךָ וְאָחוֹת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה כִּי

אֶת־שְׂאֵרֵי הָעֶרְה עֹנָם יִשְׂאוּ:

Rashi

וערות אחות אמך. שנה הכתוב באזהרתן, לומר, שהזהר עליהן בין על אחות אביו ואמו מן האב, בין על אחיותיהן מן האם (שם נד:), אבל ערות אשת אחי אביו לא הוזהר אלא על אשת אחי אביו מן האב:

A man who will lie [conjugally] with
his aunt has uncovered the nakedness
of his uncle they will bear [the burden
of] their sin and they will die without
children.

וְגֵבֶר דִּי יִשְׁכַּב יֵת אֶתֶּת אַח אָבוּהִי עֶרִית אַח אָבוּהִי
גְּלִי חֻבָּהֶן יִקְבְּלוּן בְּלֹא וְלֹד יָמוּתוּן

20 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־ דָּדָתוֹ עֵרֹת דָּדוֹ גִּלָּה

an aunt

חֲטָאִים יִשְׂאוּ עֲרִירִים יָמָתוּ:

childless

Rashi

אשר ישכב את דדתו. המקרא הזה בא ללמד על כרת האמור למעלה, שהוא בעונש הליכת ערירי:

ערירים. כתרגומו בלא ולד, ודומה לו ואנכי הולך ערירי (בראשית טו, ב), יש לו בנים קוברו, אין לו נים מת בלא בנים, לכך
שנה בשני מקראות אלו, ערירים ימותו, ערירים יהיו, ערירים ימותו אם יהיו לו בשעת עבירה, לא יהיו לו כשימות, לפי שקוברו
בחיי, ערירים יהיו, שאם אין לו בשעת עבירה יהיה כל ימיו כמו שהוא עכשיו (יבמות נה:).

A man who will marry his brothers
wife who must be [conjugally] avoided
[by him]; he has uncovered his brothers
nakedness, they shall die without
children.

וְגֵבֶר דִּי יִסַּב יֵת אֶתֶּת אָחוּהִי מִרְחָקָא הִיא עֶרִיתָא
דְּאָחוּהִי גְּלִי בְּלֹא וְלֹד יָהוּן

21 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ אָחִיו נָדָה הִוא עֵרֹת

properly

אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יָהִיוּ:

נדה הוא. השכיבה הזאת מנודה היא ומאוסה. ורבותינו דרשו (שם נד:): לאסור העראה בה כנדה שהעראה מפורשת בה את מקורה הערה:

You shall keep all of My statutes and all of My laws and do (observe) them [so that] you will not be expelled by the land to which I am bringing you there to reside therein.

וּתְטְרוּן יֵת כָּל קְיָמִי וְיֵת כָּל דִּינִי וְתַעֲבֹדוּן יְתֵהוּן וְלֹא תִרְוָחוּן יִתְכוּן אֶרְעָא דִּי אֲנָא מְעִיל יִתְכוּן תַּמָּן לְמַתְבָּה בָּהּ

22 וְשִׁמְרֵתֶם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם

וְלֹא־ תִקְיֹא ^{to vomit} אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם

שָׁמָּה לְשֹׁבֶת בָּהּ:

שביעי

You shall not follow the customs of the nation which I am expelling before you. For they have done all these above mentioned sins and I became disgusted with them.

וְלֹא תִהְיוּ כְּבְנֵי־מוֹסֵי עַמֻּמְיָא דִּי אֲנָא מַגְלִי מִן קְדָמִיכוּן
אֲרִי יֵת כָּל אֲלִין עֲבָדוּ וְרַחֲקוּ מִימָרִי יְתֵהוּן

23 וְלֹא תִלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם כִּי

<sup>to be
disgusted
or anxious</sup>
אֶת־כָּל־אֲלֵה עֲשׂוּ וְאֶקְצֹץ בָּם:

ואקצן. לשון מיאוס, כמו קצתי בתיי (בראשית כז, מו), כאדם שהוא קץ במזונו:

And I have said to you [that] you shall inherit their land, and I shall give it to you that you may inherit it, a land flowing with milk and honey, I am Adonoy, your God who separated you from the [other] peoples.

וְאָמַרְתִּי לָכֵן אֶתֶּן תְּיָרְתוֹן יֵת אֶרְעָהוֹן וְאֶנָּה אֶתְנֶנָּה
לָכֵן לְמִירַת יֵתָה אֶרְעָא עֲבָדָא חֵלֵב וּדְבָשׁ אֶנָּה יי
אֱלֹהֵכֹן דִּי אֶפְרָשִׁית יִתְכֹּן מִן עַמְמִיָּא

You shall distinguish between a [ritually] clean animal and a unclean one, between the unclean fowl and the clean one. Do not make yourselves disgusting through the animals, fowl or through any creature that creeps on the ground which I have distinguished for you as being unclean.

וְתַפְרִשׁוּן בֵּין בְּעִירָא דְכִיָּא לְמִסְאָבָא וּבֵין עוֹפָא
מִסְאָבָא לְדְכִי וְלֹא תִשְׁקְצוּן יֵת נִפְשִׁיתִכֹן בְּבִעִירָא
וּבְעוֹפָא וּבְכָל דִּי תִרְחֹשׁ אֶרְעָא דִּי אֶפְרָשִׁית לָכֵן
לְמִסְאָבָא

24 וְאָמַר לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אֲדָמָתְכֶם וְאֲנִי אֶתְנֶנָּה לָכֶם

לְרִשְׁתָּ אֹתָהּ אֶרֶץ זֶבֶת חֵלֶב וּדְבַשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

to divide
אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים:

25 וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין־הָעוֹף

הַטְּמֵא לַטְּהוֹר וְלֹא־תִשְׁקְצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה

וּבָעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְחֹשׁ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי

לָכֶם לַטְּמֵא:

Rashi

והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה. אין צריך לומר בין פרה לחמור, שהרי מובדלין ונכרין הם, אלא בין טהורה לך

לטמאה בין שנשחט רובו של סימן, לנשחט חציו, וכמה בין רובו לחציו מלא שיערה:

אשר הבדלתי לכם לטמא. לאסור:

You shall be holy to Me, for I, Adonoy,
am holy and I have distinguished you
from the [other] peoples to be Mine
[and to serve Me].

וְתִהְיוּ קְדָשִׁי אֲנִי קָדוֹשׁ אֲנִי יְיָ וְאֶפְרָשִׁית יִתְכוֹן
מִן עַמֵּמִיָּא לְמַהְיוּ פְּלִחִין קְדָמִי

26 וְהִיִּיתֶם לִי קְדָשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וְאֲבַדֵּל אֶתְכֶם

מִן־הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי:

Rashi

ואבדל אתכם מן העמים להיות לי. אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו, אתם של נבוכדנצר וחביריו, רבי אלעזר
בן עזריה אומר מנין שלא יאמר אדם, נפשי קצה בבשר חזיר, אי אפשי ללבוש כלאים, אבל יאמר אפשי, ומה אעשה ואבי
שבשמים גזר עלי, תלמוד לומר ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, שתהא הבדלתכם מהם לשמי, פורש מן העבירה ומקבל
עליו עול מלכות שמים:

If among the men or women there will
be a medium or an oracle they shall
surely be put to death. You shall stone
them to death, their blood is on them.

וְגֵבֶר אוֹ אֶתְתָּא אֲרִי יְהִי בְּהוֹן בְּדִין אוֹ דְּכוּרוֹ אֶתְקַטְלָא
יִתְקַטְלוֹן בְּאַבְנָא יִרְגְּמוּן יִתְהוֹן קְטֵלָא חִיבִין

soothsayer

medium

27 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בֵּהֶם אוֹב אוֹ יִדְעֹנִי

to cast
together

מֹת יוֹמָתוֹ בְּאַבֵּן יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמֵיהֶם בָּם: (פ)

Rashi

כי יהיה בהם אוב וגו'. כאן נאמר בהם מיתה, ולמעלה כרת, עדים והתראה בסקילה, מזיד בלא התראה בהכרת, ושגגתם
חטאת, וכן בכל חייבי מיתות שנאמר בהם כרת:

Ezekiel 22:1-19

הפטרה — יחזקאל

הפטרה

Moreover the word of the LORD came
unto me, saying:

1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:

'Now, thou, son of man, wilt thou judge, wilt thou judge the bloody city? then cause her to know all her abominations.

And thou shalt say: Thus saith the Lord GOD: O city that sheddest blood in the midst of thee, that thy time may come, and that makest idols unto thyself to defile thee;

thou art become guilty in thy blood that thou hast shed, and art defiled in thine idols which thou hast made; and thou hast caused thy days to draw near, and art come even unto thy years; therefore have I made thee a reproach unto the nations, and a mocking to all the countries!

Those that are near, and those that are far from thee, shall mock thee, thou defiled of name and full of tumult.

Behold, the princes of Israel, every one according to his might, have been in thee to shed blood.

In thee have they made light of father and mother; in the midst of thee have they dealt by oppression with the stranger; in thee have they wronged the fatherless and the widow.

Thou hast despised My holy things, and hast profaned My sabbaths.

2 ואתה בן־אדם התשפט התשפט את־עיר הדמים
והודעתה את כל־תועבותיה:

3 ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה
לבוא עתה ועשתה גלולים עליה לטמאה:

4 בדמך אשר־שפכת אשמת ובגלולך אשר־עשית
טמאת ומקריבי ימך ותבוא עד־שנותיך על־פן נתייך
חרפה לגוים וקלסה לכל־הארצות:

5 הקרבות והרחקות ממך יתקלסו כד טמאת השם
רבת המהומה:

6 הנה נשיאי ישראל איש לזרעו היו כד למען
שפך־דם:

7 אב ואם הקלו כד לגר עשו בעשק בתוכך יתום
ואלמנה הונו כד:

8 קדשי בזית ואת־שבתי חללת:

In thee have been talebearers to shed blood; and in thee they have eaten upon the mountains; in the midst of thee they have committed lewdness.

In thee have they uncovered their fathers' nakedness; in thee have they humbled her that was unclean in her impurity.

And each hath committed abomination with his neighbour's wife; and each hath lewdly defiled his daughter-in-law; and each in thee hath humbled his sister, his father's daughter.

In thee have they taken gifts to shed blood; thou hast taken interest and increase, and thou hast greedily gained of thy neighbours by oppression, and hast forgotten Me, saith the Lord GOD.

Behold, therefore, I have smitten My hand at thy dishonest gain which thou hast made, and at thy blood which hath been in the midst of thee.

Can thy heart endure, or can thy hands be strong, in the days that I shall deal with thee? I the LORD have spoken it, and will do it.

And I will scatter thee among the nations, and disperse thee through the countries; and I will consume thy filthiness out of thee.

9 אֲנִישֵׁי רֵכִיל ^{gossip} הָיוּ בְךָ לְמַעַן שְׁפֹךְ-דָּם וְאֶל־הָהָרִים
אָכְלוּ בְךָ ^{a plan} זֶמָּה עָשׂוּ בְּתוֹכְךָ:

10 עֲרוֹת־אָב גִּלְה־בֶךָ טִמְאַתְתָּ ^{properly} הַנִּדָּה עֲנוּ-בֶךָ:

11 וְאִישׁ | אֶת־אִשְׁתּוֹ רָעָהוּ עָשָׂה תוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־כַּלְתּוֹ
טִמְאַ בְּזִמָּה וְאִישׁ אֶת־אֶחָתוֹ בַּת־אָבִיו עָנָה־בָּהּ:

12 שָׁחַד ^{a donation} לְקַחוּ־בֶךָ לְמַעַן שְׁפֹךְ־דָּם ^{interest on a debt} נָשָׂךְ

וְתִרְבִּית ^{interest} לְקַחַתָּ וּתְבַצְעִי רַעִיף בַּעֲשָׂק וְאֵתִי שָׁכַחְתָּ
נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה:

13 וְהִנֵּה הִכִּיתִי כַּפִּי אֶל־בִּצְעֶךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְעַל־דַּמְךָ
אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכְךָ:

14 הִיַּעַמְדָּ לְבָבְךָ אִם־תִּחְזַקְנָה יָדֶיךָ לַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה
אוֹתָךְ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי:

15 וְהִפִּיצוֹתִי אוֹתָךְ בַּגּוֹיִם וְזָרִיתִיךָ ^{to toss about} בָּאֲרָצוֹת וְהִתְמַתִּי
טִמְאַתָּךְ ^{impure} מִמָּד:

And thou shalt be profaned in thyself,
in the sight of the nations; and thou
shalt know that I am the LORD.'

And the word of the LORD came unto
me, saying:

'Son of man, the house of Israel is
become dross unto Me; all of them are
brass and tin and iron and lead, in the
midst of the furnace; they are the dross
of silver.

Therefore thus saith the Lord GOD:
Because ye are all become dross,
therefore, behold, I will gather you into
the midst of Jerusalem.

16 וְנִחַלְתָּ בְּךָ לְעֵינֵי גוֹיִם וַיִּדְעַתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: (פ)

17 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:

18 בְּנֹאֲדָם הָיוּ־לִי בֵּית־יִשְׂרָאֵל לִסּוּג ^{dross} [לְסִיג]

כָּלֶם נְחֹשֶׁת וּבָדִיל וּבְרֹזֶל וְעוֹפְרַת בְּתוֹךְ כּוֹר סָגִים כֶּסֶף ^{furnace} ^{lead} ^{tin}

הָיוּ: (ס)

19 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יֵעָן הָיִיתָ כָּלְכֶם לְסָגִים לָכֵן

הִנְנִי קֹבֵץ אֶתְכֶם אֶל־תּוֹךְ יְרוּשָׁלַם: